

**Aan de Leden van de Gemeenteraad
en het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Amersfoort**

van: Forum Ruimtelijk Erfgoed Flehite

datum: 22 januari 2017

betreft : Ambitiedocument De Nieuwe Stad

Geachte Leden van de Raad en geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Dinsdag 24 januari a.s. spreekt u in een Rondetafelgesprek opnieuw over het Ambitiedocument voor De Nieuwe Stad. U spreekt dan over de uitleg van Ambitiedocument, met name over de gewenste bouwvolumes en de locaties daarvan in het gebied van De Nieuwe Stad, waaronder de bebouwing langs de Haven.

De discussie over de gewenste bouwmassa's langs het water speelt al enige tijd, de meningen zijn daarover verdeeld en wij hebben daarom waardering voor uw initiatief om hierover opnieuw met uw Raad te spreken.

Graag willen wij vanuit de cultuurhistorische achtergrond het volgende meegeven.

Wij hebben kennis genomen van de brief die door de Stichting Vrienden van de Eemhaven onlangs aan u is toegestuurd over dit onderwerp. Wij kunnen ons heel wel vinden in de strekking van deze brief. Het laag houden van de bebouwing langs de kade geeft een duidelijk beter uitgangspunt voor ruimtelijke inrichting van de haven, de aansluiting met de overzijde en de aansluiting met de bestaande monumenten.

Het beeld van een oplopende hoogte in de bebouwing vanaf het water richting Amsterdamseweg sluit bovendien aan bij het historische beeld van de haven. De hogere silo's stonden aan de overzijde, aan de Grote Koppel, terwijl aan de zijde van de Kleine Koppel de bebouwing lager was. Alleen schuin tegenover het Spijkertje stond een hoog fabrieksgebouw (de silo van Gerritsen graanbedrijf) op de plaats waar nu het hoge Blok 3 is ontworpen. Daarnaast stond een kantoor van deze firma Gerritsen, welke vervolgens aansloot op kleine arbeiders huisjes.

Deze huisjes hadden een voor- en achtertuin waardoor er een gevarieerde bouwlijn ontstond, in de hoogte als in de rooilijn. De verspringingen in de gevel zorgden voor een diffuse geluidsreflectie en de zon kreeg kans om op de Eem te schijnen. Deze kenmerken zijn in de beleving belangrijk, zeker voor een toekomstige boulevard langs de Eem.

Hoogbouw langs de kade zal het karakter en beleving van de Haven niet ten goede komen. Hoogbouw zorgt bovendien voor valwinden, welke het niet aangenaam maken om in de schaduw te wandelen of op een terras te zitten aan deze boulevard.

Nu u de zorgvuldigheid neemt om de uitgangspunten van het Ambitiedocument nog eens met elkaar te bespreken willen wij u graag meegeven dat wij de keuze van hoge bebouwingsaccenten over ca 50% van de totale lengte langs de Kleine Koppel bepaald een slechte keuze vinden. Voor de argumenten sluiten wij aan bij hetgeen door de Stichting Vrienden van de Eemhaven daarover is gezegd. Het gaat om ongewenste schaduw, om sfeer en relatie met de hoogte aan de overzijde, over een samenhangende gevelwand aan de zijde van de Kleine Koppel en over de optische breedte van het water van de haven. Als de bebouwing langs de gehele kade wat lager wordt gehouden, is Blok 3 het enige forse element dat als markering van het Eemplein kan worden gezien en als uitzondering wat makkelijker te accepteren.

Functioneel gezien zou de haven, zoals u ook in het Ambitiedocument verwoordt, een levendig verlengstuk van de oude stad moeten zijn, die ook in schaal en uitstraling de verbinding maakt met de oude stad.

Helaas is die uitvoering ver te zoeken vanaf het Kleine Spui, waar het zichtveld nu wordt verbroken en de verbinding naar de binnenstad wordt afgesloten, door een kolom opgaand metselwerk vanaf het dak van het huidige restaurant "Sushi Today", grenzend aan het spoor. De voormalige lage bebouwing van de kolenhandel van Jan van IJken is hiervoor op deze plaats in ieder geval niet de inspiratiebron geweest.

De tijd staat niet stil. Vasthouden aan hetgeen er ooit was is uiteraard niet het uitgangspunt. Een verlangen naar de waterpomp voor de schippers van destijds, ter hoogte van Gerritsen, is niet wat wij voor ogen hebben, maar enige sfeer van een kade met reuring lijkt ons door gevarieerde bebouwing een extra dimensie aan de kade toevoegen. Het drukbezochte terras van restaurant "Dara" aan de overzijde van de Eem aan de Grote Koppel, is een goed voorbeeld.

Wij hopen dat u de ruimte vindt om de uitgangspunten van het Ambitiedocument voor wat betreft de haven duidelijk meer af te stemmen op de gewenste gevarieerdheid en ruimtelijke relatie met de rest van de haven en met de stad Amersfoort.

Wij adviseren u daarom de hoogte van de bebouwing langs de Eemhaven te beperken tot maximaal 4 bouwlagen, ca 14 meter, zoals aan de overzijde. Dat wil zeggen een bouwvolume met een begane-grond-laag met commerciële en andere publieksfuncties, daarboven twee bouwlagen met wonen en daarboven een daklaag of eindlaag die duidelijk in de vormgeving als eindlaag is te herkennen.

Hoogachtend,
Namens het Forum Ruimtelijk Erfgoed
Henk Rooimans /architect
Breestraat 58
3811 BK Amersfoort

Bebouwing Kleine en Grote Koppel, kijkend naar de oude binnenstad